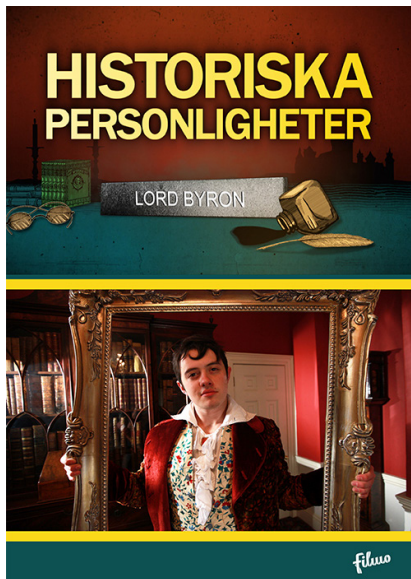

Speltid: 22 min.

Från: 11 år

Ämne: historia, svenska, litteratur

Produktionsland:
Kanada, 2013

Svensk version:
© Filmo, 2017

Ansvarig utgivare:
Micaela Boklund

Filmnr: EDU0004

**För ytterligare
källinformation:**
Kontakta Filmo
08-445 25 50

Historiska personligheter

Historiska personligheter är en ny och provokativ serie som behandlar sina huvudpersoner lika sanningsenligt som respektlöst. Blanda Monty Pythons humor med historiska fakta och ni får en glimt av den värld som de rika, berömda och skandalösa bebodde.

Lord Byron

Lord Byron hör till de främsta av 1800-talets diktare, och föddes som George Gordon Byron i Skottland 1788. George fick ingen bra start i livet. Han fick aldrig träffa sin pappa och hatade sin mamma. Han föddes dessutom med en klumpfot vilket han skämdes mycket för. Ingen anade att han var ämnad åt något stort, men när han var 10 år gammal tog livet en ny vändning. Efter några släktingars död stod George som den nye baronen av Rochdale. Han blev herre över Newstead Abbey, som blev en perfekt inramning för honom.

Som Lord Byron började han 1805 att studera i Cambridge. Han åkte dit med en tom börs men med en miljonärs livsstil. Han blev känd för sitt vidlyftiga sexliv, då nästan allt och alla dög som sängkamrater. Det fanns risker med detta eftersom homosexuella relationer inte tolererades i 1800-talets England och kunde leda till att man slutade i galgen.

1809 gav sig Byron ut på en resa till Grekland. Kärleken och lusten var det som lockade honom. Han hoppades även få inspiration till sitt skrivande. Resultat blev grunden till hans diktverk "Childe Harold". Diktverket handlar om en libertin som söker nya äventyr i främmande länder och blev en dundersuccé när det kom ut 1812. Boken sålde slut på 3 dagar.

Lord Byron fortsatte sitt liv fullt med lyx och sexuella eskapader. Det gick rykten om trekanter, incest och sodomi. Men livet i lyx satte sina spår på kroppshyddan och Byron gick långt för att gå ner i vikt. Byron spenderade pengar som en miljonär men var skuldsatt upp över öronen. Samhällets grädda vände honom nu ryggen och han valde därför att lämna England.

Första anhalten blev ett slott vid Genévesjön i Schweiz. Där slår han sig ihop med Percy och Mary Shelley. De var goda vänner och hade högläsning av spökhistorier för varandra och skrev egna berättelser, vilket blev starten för berättelsen om Frankenstein av Mary Shelley. Efter något år var Byron på jakt efter nya äventyr och styrde kosan mot Venedig. Han slog sig ner i ett flott hus och körde gasen i botten vad gäller utsövningarna.

När han inte lägrade kvinnor skrev han nu sin berömda dikt "Don Juan", av många ansedd som hans allra bästa. Den handlar om en världstrött kille och hans sexuella eskapader runt om i Europa.

År 1821 flyttade Byron till Pisa där han gjorde Mary Shelley sällskap. De blev nära vänner och när hon dog i en drunkningsolycka ordnade han ett likbål av sällan skådat slag.

Lord Byron bestämde sig efter några år att engagera sig politiskt och tog sig an grekernas kamp mot det osmanska riket. Där blev Byron sjuk och drabbades av hög feber. Läkaren ordinerade åderlåtning men utan framgång och bara 10 dagar senare dog Byron, endast 36 år gammal.

Nyckelord

romantiken, Mary Shelley, England, 1800-tal, Storbritannien, litteratur, litteraturhistoria, poesi, Childe Harold, Don Juan, dikt, livsstil, sex, poet

Frågor till filmen

1. Vilken relation hade Byron till sina föräldrar?
2. Vilken defekt hade Byron som han skämdes över?
3. Hur var situationen för Byron när han 1885 började på college?
4. Hur såg man på homosexualitet i 1800-talets England?
5. Vad handlar boken *Childe Harold* om?
6. Varför jämför de Byron med Elvis i filmen?
7. Hur var Byrons nya stil?
8. Vilken var Byrons värsta fiende?
9. Hur vill de likna Byron vid många av dagens kändisar?
10. Vem var Lady Caroline Lamb?
11. Vart åker Byron när han flyr iväg från England?
12. Vem var Mary Shelley?
13. Hur levde Byron i Venedig?

14. Vilken känd dikt skrev Byron när han bodde i Venedig?
15. På vilket sätt dog Byrons vän Mary Shelley?
16. Vilken politisk konflikt engagerar sig Byron i? Hur går det?
17. Vad menas med åderlåtning? Hur dog Byron?

Diskussionsfrågor

1. Hur minns man Lord Byron? Hur hade det minnet av honom påverkats om han levte mycket längre tror ni?
2. Vilka ideal är det som lyfts fram från den tid då Byron levde? Jämför med hur idealen ser ut idag? Vilka likheter och skillnader kan ni komma på?
3. Om Byron hade levte idag - hur tror ni att hans livsstil hade tagits emot? Hur hade man skrivit om honom i media? Jämför med dagens kändisar som många av dem nämns i filmen.
4. Under hösten 2017 spred sig #metoo-kampanjen runt om i västvärlden och många mäns beteende och övergrep avslöjades. Hur tror ni att Lord Byron hade klarat sig om det hade startat en sådan kampanj under hans livstid? Tror ni att det hade varit möjligt för en sådan kampanj att få samma genomslagskraft i början av 1800-talet som den fick 2017?
5. Hur har det liv som Byron levde påverkat hans skrivande? På vilket sätt märks hans liv i texterna?

Förslag till arbete med filmen

1. Låt eleverna anteckna svar på frågorna under tiden att ni tittar på filmen. Låt dem berätta för varandra vad de skrivit ned.
2. Dela in klassen i grupper som samtalar kring diskussionsfrågorna. Låt dem redovisa sina tankar för hela klassen efter en stund.
3. Låt eleverna skriva ett brev till eller från Lord Byron under någon del av hans liv. Mottagaren eller avsändaren kan vara någon från hans liv eller från eleven som låtsas resa tillbaka i tiden. Exempelvis kan de skriva ett brev från Byron till Mary Shelley, skrivet i hans bostad i Venedig. Gå först igenom med eleverna hur man skriver ett brev om det ska kopplas till ämnet svenska.

Internetkällor

<https://www.biography.com/people/lord-byron-21124525>

<https://www.svd.se/kandiskulten-vackte-monstret-i-byron/om/lord-byron>

<https://www.svd.se/byrons-verk-kom-ur-en-plagad-kropp>

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=503&artikel=4433407>

<http://litteraturhistorien.se/shelley-keats-och-byron/>

<https://www.operan.se/repertoarsida/don-giovanni/>

www.ne.se - Nationalencyklopedin

<http://factlab.com/#lo=1> - Dagens nyheters skolsajt

<http://www.sverigeisiffror.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/> - Statistiska centralbyråns (SCB) lärar- och elevhjälp där du kan hitta statistiska underlag

www.filmo.se - Filmos hemsida

Filmen om Lord Byron passar bra i historia och svenska för grundskolan och gymnasiet. Här enligt några exempel ur ämnets syfte samt det centrala innehållet i Lgr11 och Gy11, se www.skolverket.se.

Historia grundskolan

- Ämnets syfte:

"Undervisningen i ämnet historia ska syfta till att eleverna utvecklar såväl kunskaper om historiska sammanhang, som sin historiska bildning och sitt historiemedvetande. /.../ Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla kunskaper om historiska förhållanden, historiska begrepp och metoder och om hur historia kan användas för olika syften. Den ska också bidra till att eleverna utvecklar historiska kunskaper om likheter och skillnader i människors levnadsvillkor och värderingar. Därigenom ska eleverna få förståelse för olika kulturella sammanhang och levnadssätt. Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att tillägna sig en historisk referensram och en fördjupad förståelse för nutiden. De ska också få möjlighet att utveckla en kronologisk överblick över hur kvinnor och män genom tiderna har skapat och förändrat samhällen och kulturer. Undervisningen ska stimulera elevernas nyfikenhet på historia och bidra till att de utvecklar kunskaper om hur vi kan veta något om det förflutna genom historiskt källmaterial och möten med platser och människors berättelser. Eleverna ska genom undervisningen även ges förutsättningar att utveckla förmågan att ställa frågor till och värdera källor som ligger till grund för historisk kunskap. Undervisningen ska vidare bidra till att eleverna utvecklar förståelse för att varje tids människor måste bedömas utifrån sin samtids villkor och värderingar."

I årskurs 4-6, historia, Lgr11

- Hur historia används och historiska begrepp

I årskurs 7-9, historia, Lgr11

- Centrala mål:

"Vad historiska källor från någon högkultur, till exempel i Asien eller Amerika, kan berätta om likheter och skillnader i levnadsvillkor för barn, kvinnor och män."

"Några historiska begrepp, till exempel antiken, mellankrigstiden, efterkrigstiden och kalla kriget samt olika syn på deras betydelser."

I årskurs 7-9, svenska, Lgr11

- Centrala mål:

"Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen.

Skönlitteratur som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor. Lyrik, dramatik, sagor och myter."

"Ord och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning."

"Texter som kombinerar ord, bild och ljud, och deras språkliga och dramaturgiska komponenter. Hur uttrycken kan samspela med varandra, till exempel i tv-serier, teaterföreställningar och webbtexter."

Historia, gymnasiet

- Ämnets syfte:

"Undervisningen i ämnet historia ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om det förflutna och om hur historia används. Eleverna ska också ges möjlighet att utveckla förståelse för hur tolkningar av händelser och skeenden som inträffat i det förflutna påverkar synen på nutiden.

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om olika tidsperioder. Eleverna ska också ges möjlighet att utveckla förmåga att använda en historisk referensram för att bättre kunna förstå frågor som har betydelse för nuet och framtiden."

I gymnasiet, historia 1a1, Gy11

"Problematisering av historiska tidsindelningars beroende av kulturella och politiska förutsättningar utifrån valda områden."

I gymnasiet, historia 1a2, Gy11

"Hur individer och grupper använt historia i vardagsliv, samhällsliv och politik. Betydelsen av historia i formandet av identiteter, till exempel olika föreställningar om gemensamma kulturarv."

I gymnasiet, historia 1b, Gy11

"Långsiktiga historiska perspektiv på förändrade maktförhållanden och olika historiska förklaringar till dem."

I gymnasiet, svenska, Gy11

- Litteratur, 100 poäng:

"Centrala skönlitterära verk författade av såväl kvinnor som män och tongivande författare från olika epoker, från olika kulturer och från olika delar av världen."

"Sambandet mellan skönlitteraturen och andra konstarter, dvs. hur författare och verk har påverkats av sitt samhälle, sin kultur och av rådande estetiska ideal samt hur författare och verk har påverkat den samhällsliga och estetiska utvecklingen. Den konstnärliga friheten i relation till etik, upphovsrätt och censur."

- Kultur och idéhistoria, 100 poäng:

Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att bekanta sig med de konstnärliga uttryckens mångfald och rikedom samt öka elevernas beredskap att ta till sig även sådant som kan te sig nytt och främmande. Eleverna ska ges möjlighet att utveckla ett reflekterande och kritiskt tänkande kring konstarterna och konstens roll i samhället.

- Villkoren för konstnärlig verksamhet, hur de skiftat över tid och i olika miljöer samt vilken roll genus och annan grupptillhörighet har spelat i sammanhanget.
- Konstens och kulturens förhållande till makt och överhet inkluderande allt från propaganda till kritiskt ifrågasättande.

Väsentliga aspekter på det estetiska tänkandets historia och olika avgränsningar av begreppet kultur liksom olika föreställningar om finkultur respektive populärkultur genom historien.